

NORFRAKALK AS
Postboks 53
1309 Rud

Oslo, 26. mars 2024

Deres ref.:
Leif Inge Stenseth

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/748
2024.0085.miljodir

Saksbehandler:
Erland Årstøl

Rapport etter tilsyn med NorFraKalk, 28. februar - 29. februar 2024

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos NorFraKalk AS (virksomhetsnummer: 987181958).

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i [del 2](#).

Miljødirektoratet avdekket avvik som dere må rette snarest

Miljødirektoratet avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Virksomheten har ikke sendt inn oppdatert sikkerhetsmelding
- Avvik 2: Virksomheten har ikke informasjon til allmenheten tilgjengelig digitalt
- Avvik 3: Virksomhetens beredskapsarbeid har enkelte mangler
- Avvik 4: Virksomhetens vedlikehold av oljerør fra kaianlegget er mangelfull

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

NorFraKalk må snarest rette opp avvik. Dere må sende Miljødirektoratet en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen 14. juni 2024.

Miljødirektoratet påpeker anmerkninger

Vi har følgende anmerkninger:

- Anmerkning 1: NorFraKalk kan med fordel sørge for effektiv drenering av oppsamlingsarrangementet
- Anmerkning 2: Virksomhetens rutiner for daglig kontroll av tankanlegget kan forbedres
- Anmerkning 3: Virksomhetens risikovurderinger knyttet til ekstremvær kan forbedres

Anmerkning er et forhold som vi mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Dere må betale gebyr

NorFraKalk må betale et gebyr på 58 400 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til post@miljodir.no ved Erland Årstøl. Merk svaret med saksnummer 2022/748 og tilsynsnummer 2024.0085.miljodir.

Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Virksomheten har ikke sendt inn oppdatert sikkerhetsmelding

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- storulykkeforskriften § 6

Beskrivelse av krav

Den ansvarlige for en virksomhet som faller inn under storulykkeforskriften § 6 skal sende melding til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Oppdatering av sikkerhetsmeldingen skal sendes inn minst hvert femte år.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Dere har utarbeidet en sikkerhetsmelding som blant annet omhandler NorFraKalks aktiviteter, risikomomenter og sikkerhetstiltak. Sikkerhetsmeldingen er innsendt til DSB, og er datert 30.10.2017.

DSB har i brev datert 36.04.2018 gitt en tilbakemelding på sikkerhetsmeldingen, og skriver at de forventer en oppdatert utgave innsendt innen 30.11.2022.

NorFraKalk jobber med en oppdatert sikkerhetsmelding, og denne var under tilsynet sendt til godkjenning internt i virksomheten. Sikkerhetsmeldingen har ikke blitt sendt til DSB innenfor fristen i regelverket.

Vi understreker at innholdet i den oppdaterte sikkerhetsmeldingen ikke ble vurdert under tilsynet.

Avvik 2: Virksomheten har ikke informasjon til allmenheten tilgjengelig digitalt

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- storulykkeforskriften §12, vedlegg V

Beskrivelse av krav

Storulykkevirksomheter skal gi informasjon til allmenheten. Virksomheten skal sikre at de opplysningene som er angitt i vedlegg V i storulykkeforskriften til enhver tid er oppdaterte og tilgjengelige for allmennheten, også elektronisk.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

NorFraKalk er storulykkevirksomhet, og er plassert i Ørin Industriområde. Aktuelle naboer er dermed i hovedsak næringsvirksomheter som Aker Solutions Verdal, men inkluderer også en barnehage. NorFraKalk opplyser at de har avholdt informasjonsmøter om virksomheten rettet mot allmenheten og nabobedrifter.

Selv om det er gjort et arbeid å informere naboer gjennom møter, har dere ikke gjort storulykkeinformasjon tilgjengelig for allmenheten elektronisk, slik regelverket krever.

Dere opplyste under tilsynet at dere vurderer å offentliggjøre sikkerhetsmeldingen på internett, og la den fungere som informasjon til allmenheten. Miljødirektoratet bemerker at selv om en slik fremgangsmåte potensielt kan oppfylle kravet i regelverket, så vil man bedre kunne fremheve den mest sentrale informasjonen dersom man lager et separat skriv.

Avvik 3: Virksomhetens beredskapsarbeid har enkelte mangler

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse etter forurensningsforskriften kapittel 13.3
- forurensningsforskriften § 18-7
- storulykkeforskriften §11 Vedlegg IV

Beskrivelse av krav

Den ansvarlige for storulykkevirksomheten skal sørge for at det blir utarbeidet en intern beredskapsplan som beskriver de tiltakene som skal iverksettes for å begrense konsekvensene av hendelser som kan føre til en storulykke. Beredskapsplanen skal tilpasses virksomhetens art, risiko, størrelse og kompleksitet

I henhold til storulykkeforskriften §11 skal virksomhetens beredskapsplan for storulykke øves og testes årlig. Alle elementer i planen skal være øvd og testet i løpet av en periode på tre år.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

NorFraKalks beredskapsplaner tar for seg to storulykke-scenarier: Større oljelekkasjer og brann i anlegget. NorFraKalks beredskapsplaner baserer seg i stor grad på varsling til nødetater.

NorFraKalk oppgir at de har årlige møter med brannvesenet i forbindelse med beredskap. Det er også satt opp et beredskapsforum for bedriften på industriområdet. Målet for beredskapsforumet er å få til et formalisert beredskapssamarbeid med andre aktører i nærheten.

Beredskapsøvelser

NorFraKalks ansatte øves jevnlig i ulike beredskapsrelevante aktiviteter som brannslukking og førstehjelp. Det har også blitt gjort skrivebordsøvelser med tanke på oljevernberedskap.

I henhold til storulykeforskriften skal beredskapsplanene testes årlig, og det skal sikres at alle elementer i beredskapsplanene testes i løpet av en treårsperiode. Miljødirektoratet vurderer at selv om NorFraKalk har fått opplæring med en viss relevans for storulykke de siste årene, så har ikke virksomheten gjennomført årlige beredskapsøvelser for storulykke. Virksomheten mangler også en systematikk som sikrer at ulike deler av beredskapsplanen testes over en treårsperiode.

Beredskapsplanen reflekterer ikke faktiske forhold

Virksomheten tar imot spillolje over kai. I tilfelle lekkasje av olje på kaien har NorFraKalk oljeabsorbenter og en mindre mengde oljelenser i et beredskapsskap. Virksomheten disponerer også en liten robåt som er eid av Havnevesenet (bilde 1).

Bilde 1: Virksomhetens beredskapsbåt i tilfelle lekkasjer til sjø.

I henhold til beredskapsplanen skal brannvesenet varsles for assistanse i tilfelle oljelekkasjer til sjø. I tillegg skal Havnevesenets båt benyttes for utsetting av lenser. Engangslenser må da kastes fra kai og ned til båten for utsetting.

Under tilsynet kom det frem at verken Miljødirektoratet eller NorFraKalk anser båten som egnet for formålet. I praksis vil virksomheten ved lekkasjer til sjø basere seg på varsling til brannvesenet. Miljødirektoratet vurderer derfor at beredskapsplanen ikke reflekterer virksomhetens reelle planer ved en oljelekkasje til sjø.

Avvik 4: Virksomhetens vedlikehold av oljerør fra kaianlegget er mangelfull

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Storulykkeforskriften §4 vedlegg III punkt 3
- Forurensningsforskriften § 18-6 bokstav d
- Internkontrollforskriften § 5 punkt 7

Beskrivelse av krav

Storulykkeforskriften sier at den ansvarlige for virksomheten skal etablere et styringssystem som skal være tilpasset virksomhetens identifiserte risiko for storulykker, organisasjonens kompleksitet og virksomhetens aktiviteter. Styringssystemet skal blant annet omfatte driftskontroll: prosedyrer og instruksjoner for sikker drift, herunder tilstandskontroll og vedlikehold av anlegg.

Forurensningsforskriften § 18-6 bokstav d sier at tankanlegget og de tekniske barrierene skal til enhver tid ha en tilfredsstillende tilstand for å forebygge forurensning. Det skal utarbeides kriterier for hva som regnes som tilfredsstillende teknisk tilstand.

Internkontrollforskriften § 5 punkt 7 beskriver at virksomheten skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhets- lovgivningen, og at disse må dokumenteres skriftlig.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

NorFraKalk har et system for forebyggende vedlikehold av utstyr, deriblant utstyr som er relevant for å forebygge og redusere konsekvens av storulykker. Ulike deler av anlegget ligger inne i systemet med satte frekvenser for vedlikehold eller inspeksjon. Virksomheten benytter både interne og eksterne for inspeksjons- og vedlikeholdsoppgaver.

Under tilsynet gikk vi gjennom ulike deler av vedlikeholdssystemet, deriblant kontroll med rør og rørgater til spilloljeanlegget. NorFraKalk gjør inspeksjoner av rør inne i tankgården selv, men benytter et eksternt firma til kontroll av rørene som går fra kai og inn til tankgården. Disse inspeksjonene gjøres årlig.

NorFraKalk har ikke noen rutine eller instruks for hva det eksterne firmaet skal gjøre under inspeksjon av rørestrekkene, og kunne under tilsynet ikke redegjøre for hva som ble gjort. Firmaet skriver rapport til NorFraKalk. Denne er svært kortfattet, og sier kun at det er gått en

kontrollrunde på oljerør, og at alt så bra ut. I etterkant av tilsynet opplyser firmaet at hovedfokus å sjekke at rør ligger stødig for å unngå slitasje.

Miljødirektoratet vurderer at rutinene for inspeksjon av rørene til kaianlegget er mangelfulle. NorFraKalk har ikke tilstrekkelig oversikt over inspeksjonsarbeidet som gjøres på disse rørene, og har dermed ikke forutsetninger for å vurdere om rørene har tilfredsstillende teknisk tilstand.

Anmerkning 1: NorFraKalk kan med fordel sørge for effektiv drenering av oppsamlingsarrangementet

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

NorFraKalk har et oppsamlingsarrangement som omslutter fem spillolje-tanker. Regnvann som samles i oppsamlingsarrangementet dreneres med en egen pumpe.

Inntaket til pumpen er ikke plassert på laveste punkt i oppsamlingsarrangementet. Dette gjør at pumpen ikke klarer å tømme oppsamlingsarrangementet fullstendig. Under tilsynet var oppsamlingsarrangementet fylt med 3-5cm med vann og slam, se bilde 2.

Miljødirektoratet vurderer at NorFraKalk med fordel kan utbedre situasjonen slik at det blir mulig å drenere oppsamlingsbassenget helt. Dette vil begrense rust på utstyr som er eksponert mot vannet, samt gjøre tankgården lettere tilgjengelig for oppfølging.

Bilde 2: Oppsamling av vann og slam i oppsamlingsarrangementet.

Anmerkning 2: Virksomhetens rutiner for daglig kontroll av tankanlegget kan forbedres

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Virksomheten har en rutine for daglig kontroll av tankanlegget. Denne innebærer at operatør skal å se etter lekkasjer og andre unormale driftsforhold. Denne kontrollen tas i sammenheng med prøvetaking av spillolje. I forbindelse med den daglige runden er det kun prøvetakingen av spillolje som registreres, og som dermed kvitterer ut at kontrollen av tankanlegget er gjennomført.

NorFraKalk kan med fordel innføre rutiner for daglig kontroll hvor aktuelle kontrollpunkter for tankanlegget kvitteres aktivt ut av operatør. Miljødirektoratet vurderer at dette vil sikre god etterlevelse av rutinen. Dette gjelder særlig siden oppsamlingsarrangementet ofte vil være fylt med vann (se anmerkning 1) og dermed gjøre en grundig sjekk av anlegget lite attraktivt.

Anmerkning 3: Virksomhetens risikovurderinger knyttet til ekstremvær kan forbedres

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

NorFraKalk har et system for risikovurderinger, og gjorde i 2021 et arbeid på risiko knyttet til blant annet ekstremvær. Disse risikovurderingene ble imidlertid ikke helt ferdigstilt, og fremsto på tilsynstidspunktet som noe overfladiske. NorFraKalk kan med fordel utdype de vurderingene som ble gjort knyttet til ekstremvær. Slike vurderinger fremstår særlig aktuelt da det på tilsynstidspunktet var to nabobygg til virksomheten som hadde skader som følge av sterk vind.

Ved en slik gjennomgang er det vesentlig å benytte siste oppdaterte kunnskap og kartmateriell for temaene flom, skred, havnivå mm. Informasjon om klimaendringer finnes på nettstedene til NVE, Statens Kartverket, Meteorologisk institutt og Miljødirektoratet.

Vedtak om gebyr

Miljødirektoratet vedtar at NorFraKalk må betale et gebyr på 58 400 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 5 for flerdagstilsyn og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-8.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Miljødirektoratet er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr 28. mars 2024 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Dere har rett til å klage på vedtaket. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Miljødirektoratet innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven og storulykkeforskriften overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48 og storulykkeforskriften § 4. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av NorFraKalk sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Miljødirektoratets risikobaserte tilsyn.

Fra Miljødirektoratet deltok

- Erland Årstøl
- Christian Iversen

Kontaktperson hos NorFraKalk

- Leif Inge Stenseth

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende NorFraKalk ble kontrollert under tilsynet:

- NorFraKalk, Verdal

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Forurensende aktivitet:

- Internkontroll
- Tanklagring
- Måleprogram
- Utslipp til luft
- Forbrenning av avfall

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Storulykke:

- Vedlikehold og aldring
- Beredskap
- Informasjon til allmenheten

Regelverk

Tilsynet omfatter følgende regelverk:

- Forurensningsloven
- Forurensningsforskriften, særlig kapittel 18 (tankforskriften)
- Tillatelsen etter forurensningsloven
- Storulykeforskriften
- Internkontrollforskriften

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Avviksmeldinger knyttet til utslipp til luft
- Rapporter fra tankinspeksjoner
- Beredskapsplaner
- Rutiner knyttet til oppfølging av tankanlegg
- Kontrollrapport for rørstrekk

Del 4: Annen informasjon

Dere har anledning til å kommentere på rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Miljødirektoratet innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på miljodirektoratet.no, i tråd med offentlighetsloven.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Einar Knutsen
seksjonsleder

Erland Årstøl
tilsynsleder

Kopi til:

- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)
- Verdal kommune
- Statsforvalteren i Trøndelag